

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 3. Satisfit Instantiis Theologicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

SUPPONO 2. Unumquodq; agens, habet a-
ctivitatis suæ sphaeram, in qua agit semper, quod
si habet certam activitatis suæ sphaeram, obli-
gatum est in tota illa agere. Sed si in partibus
vicinioribus produceret id, quod deberet pro-
ducere, in remotioribus partibus, vel adhuc pro-
duceret aliquid in iis partibus remotioribus, vel
non produceret. Si nihil produceret. Ergo non
impleret sphaeram activitatis. Si autem produ-
ceret aliquid. Ergo illa sphaera & esset sphaera
activitatis illius, ut supponitur; & non esset,
quia haberet vires sufficientes ad agendum et-
iam ultra illam, nam conferendo vires ad pro-
ducendum in parte viciniori, quod aliàs produ-
xisset in parte remotiori, & tamen agendo etiam
in partes remotiores, ostendit sphaeram suam a-
gendi, non claudi vi illa priore agendi conversa
ad partes viciniores, sed posse illam extendi ad
partes remotiores, adeoque priorem illam sphae-
ram, non esse adæquatam sibi.

SUPPONO 3. Si ulterius quæras, cur unum-
quodq; agens habeat determinatam activitatis
suæ sphaeram, reddi potest ratio, quam adfer-
rent oppositi; cur etiam in ipsorum sententia,
sit determinatum agens, ad tantam heteroge-
neitatem graduum, & in tanta extensione po-
nendam? Ratio rursus reddi potest, quia con-
ditio operandi, sequitur conditionem essendi.
Si ergo conditio essendi est limitata, etiam erit
limitata conditio operandi. Quod si quæras,
quare tantam & non maiorem habeat conditio-
nem operandi, iteratoid in conditionem essen-
di, ita vel sic limitatam referri debet. Videmus
enim plura Angelos nosse quàm homines, plu-
ra Deum, quàm Angelos; exigente ipsa condi-
tione essendi, talem conditionem operandi, ad
quam etiam in præsentia attendi debet.

SUPPONO 4. Quando aliqua sunt æquè li-
mitata in ratione essendi, sunt etiam æquè li-
mitata in ratione operandi, & si unum ex illis
non potest aliquid agere, etiam aliud ex illis
non potest idem agere, si negatio agendi oriatur
ex defectu virtutis. Atque ita si v.g. calidum ut
quatuor, non possit agere aliquid, nec produ-
cere aliquem gradum, idque defectu virtutis, nec
aliud calidum ut quatuor, poterit quidquam
agere, cum, quæ est ratio non agendi in uno, sit
etiam ratio non agendi in alio, nempe defectus
virtutis.

SUPPONO 5. Omnia hæcenus dicta, resolvi
ultimatè in naturam agentium, à posteriori no-
bis cognitam. Quod autem non sit absurdum,
ultimatè aliquas difficultates in naturam agen-
tium refundere, pluribus ostenditur; & ita v.g.
calidum opponitur frigido. Cujus ratio reddi
non potest ultima, nisi natura à posteriori per
experientiam cognitio. Rursus, posito quòd
dentur species visibiles, penetrant se in eadem
parte subiecti, nec tamen efficiunt confusam
visionem, cujus ratio ultima, est natura specie-
rum, & sic de reliquis. *His Suppositis*

RESPONDETUR. Primæ difficultati, cur non
producantur in prima parte omnes gradus, qui
possunt produci in partibus remotioribus; quia
scilicet agens habet sphaeram activitatis determina-
tam, quam implere non posset, si eos gradus,
quos deberet producere in parte remotiori,
produceret in parte proxima, ut dictum est sup-
posito secundo.

RESPONDETUR 2. difficultati. Cur scilicet
non producat tanta intensio, quantam in se
habet agens accidentale. Quia obligatum est
agere uniformiter difformiter, ut dictum est
supposito primo & secundo.

RESPONDETUR tertiæ difficultati. Cur pas-
sum illud calidum v.g. ut quatuor, non possit
producere in seipso quintum gradum. Cur
item aliud agens calidum ut quatuor, in eodem
passo nihil producere potest, idque ideo, quia
duo agentia similia, ejusdem etiam sunt condi-
tionis in operando, ut dictum supposito quarto.

RESPONDETUR difficultati quartæ. Quia
actio, semper debet esse in talibus agentibus u-
niformis difformis: hinc in calido ut quatuor,
non potest calidum ut quinque addere illum u-
num gradum.

INSTABIS ad responsionem quartam, quòd
passum intendere seipsum non possit, non est ex
defectu virtutis, sed ex eo quod nihil agat in se-
ipsum.

RESPONDETUR. Sicut ignis se augmentans
non dicitur agere in seipsum, quia illud passum
in quod suam formam induit, est ab illo distin-
ctum realiter, quamvis postea ratione partium
homogenearum, cum illo continuetur, conse-
quenter si calidum ut quatuor, produceret in se
quintum gradum, nondum ageret in seipsum,
adeoque quòd in se non producat illum quintum
gradum, non debet rejici in hoc, quòd ageret
in seipsum. Quod si transferas difficultatem &
inquiras, cur ipsum passum calidum ut quatuor,
non possit in seipso producere quintum gra-
dum, recurri debet ad naturam agentium se-
cundum suppositum quintum.

Punctum Difficultatis 3.

Satisfit instantiis Theologicis.

OBJICITUR 1. Si staret intensio gradibus ho-
mogeneis, non posset salvari intensio visio-
nis beatificæ. Quod ipsum probatur. Qui in-
tensus videt Deum, visio illius est dissimilis vi-
sioni eorum, qui vident Deum remissius; sup-
ponamus enim unum sanctum videre Deum vi-
sione intensa ut octo, quatuor autem sanctos vi-
dere Deum visione intensa, ut duo, quo posito
visio illius qui videt Deum visione intensa ut o-
cto debet esse dissimilis visioni illi quatuor San-
ctorum, si enim non esset dissimilis, æquè illi vi-
derent Deum ac videt ille perfectius videns.

RESPONDETUR communiter, quòd collecti-

† (E) 3

vè ac-

ve accepti illi quatuor sancti, æquè perfectè videant, ac videt unus ille, licet distributivè accepti, non æquè videant; sicut si decem habeant singulos denarios, & unus etiam decem, singuli distributivè accepti non erunt æquales illi uni divitiis, erunt collectivè accepti. Est alius satisfaciendi huic argumento modus, quia scilicet intensio, sicut debet recipi in eadem parte subiecti, ita debet recipi intensio actuum in eodem actu, quam unitatem actus, quia non habent visiones plurium sanctorum, habet autem actus illius unus, fit ut adhuc sit dissimilis in intensione, hæc una Visio, illis alijs pluribus.

OBJECITUR 2. Sequitur ex nostra sententia, quemlibet iustum mereri tantum gratiæ, quantum in ante præhabuit: nam actus meritorius dignitatem sumit, à persona magis digna dignitate gratiæ; quo posito, demus quod aliquis iustus habeat decem gradus gratiæ, ipsum dignificantis, sanè cuilibet gradui dignificantis, debet respondere saltem unus gradus gratiæ, quia uno gradu gratiæ non datur minus. Sequela autem concedi non potest, quia aliàs unusquisque iustus, mereri deberet semper duplum gratiæ, quod vix Beatissimæ conceditur. Quæ difficultas locum non habet, si gradus sint heterogenei; facile enim dicetur, actu illo non acquiri gradum gratiæ, superiorem omnibus antecedentibus, sed acquiri gradum non nisi gratiæ inferioris ordinis.

RESPONDETUR. Negando sequelam. Illam propositionem, actus meritorius sumit dignitatem à persona magis digna, dico esse veram, si cætera sint paria, inter quæ est, ut totus ille habitus, quantum potest, concurrat ad illum actum. Quia autem non ad unum, quemque actum, concurrat habitus quantum potest; hinc nec per unumquemque actum, meremur tantum gratiæ, quantum præhabuimus.

INSTABIS ex Hurtado. Casu quo idem obiectum pluries videatur v. g. in se, & in speculo; item audiatur sonus & echo, ex utraq; visione & auditione, non sit una perfectior visio aut auditio, scilicet duplex imperfecta. Ergo major intensio non fit additione gradus ad gradum.

RESPONDETUR. Præter dicta ex Arriaga, quod ad hoc ut dicatur intensio fieri, non solum sit necesse repræsentari idem obiectum, sed eodem modo, cum ergo non eodem modo repræsentetur Obiectum in seipso, & in speculo, fit, ut ex duabus visionibus, non constituatur una intensior visio. Quod attinet ad auditionem soni & echo, addit Oviedo, cum corrupto sono directo, tum primum fiat Echo, ideo ex sono & Echo una intensior auditio constitui non potest, quia illa quæ non existunt eandem intensiorem constituere non possunt.

Ad solutionem huius Instantiæ, & aliorum Argumentorum superius factorum:

QUÆRES. An visio unius, v. g. sancti, sit inten-

sior non additione gradus ad gradum (idem proportionaliter dicendo de operationibus vitalibus) sed ita, ut effectivè quidem proficiscatur illa intensio visionis Dei, à lumine gloriæ, & in alijs materiis, à potentia fortiore, vel magis applicata: Jam autem formaliter, ab ipsa indivisibili actus entitate, pluribus aliorum actibus æquivalente. *Ad quod affirmandum*

RATIO 1. haberi potest. Si visio (idem dic de quacunque operatione vitali intensior fieret) additione gradus ad gradum, vel illa additio esset, ratione gradus claritatis ad gradum claritatis, vel additione unius entitatis cognitionis, v. g. spiritualis, ad aliam cognitionem homogeneam neutro ex his modo salvari potest intensio cognitionis. Non primo, quia claritas & evidentia cognitionis, non est quid realiter à cognitione distinctum. Ergo per solam additionem gradus claritatis, ad gradum claritatis, non potest salvari intensio cognitionis, cum non sit distincta realiter à verbo mentis seu cognitione.

Non etiam secundo modo. Quæro enim, an illa cognitio sit una & indivisibilis, an plures, si est una, ergo illius intensio, non potest salvari per additionem gradus ad gradum: nihil enim additur sibi met ipsi. Sicut autem illa cognitio est multiplex. Contra erit, quia nemo dicit Sanctum, videntem intensè Deum, dicere simul plures actus circa Deum sed unum non nisi, & sicut quando aliquis intensè peccat, non dicitur plura peccata committere, sed unum, quod malitia æquivalet pluribus; ita idem dicendum de cognitione, quæ est visio Dei, & de alijs actionibus Vitalibus.

RATIO 2. Quia dum cognosco idem obiectum quod ante, ex eodem motivo, quo ante, sed hunc clariùs & evidentius, vel habeo cognitionem illammet ipsam, quam habui antea, & hoc non, quia à privatione ad habitum non datur regressus. Vel habeo plures similes illi, quas habui ante, & hoc non, quia non experimur nos multas habere cogitationes, ex eodem motivo, circa idem obiectum. Cum tamen diversitatem nostrarum cognitionum experiamur in nobis. Et si dicas illas non discerni, quia sunt ex eodem obiecto, & de eodem obiecto, & ex eodem motivo, cur illas ponis, cum pro illis nec ratio sit nec experientia. Ponamus item de aliquo obiecto cognitiones inevidentes, coeant illæ ad intensiorem faciendam, vel constituent cognitionem magis evidentem, vel magis inevidentem. Si constituent magis evidentem: Ergo qui intensius opinatur, evidentius noscit, si evidentius: Ergo habet evidentiam. Opinio autem evidentiam non admittit, consequenter nec ille jam opinabitur. Quod si illæ cognitiones constituent magis inevidentem cognitionem, ergo & ex pluribus cognitionibus remissis, constituetur potius magis remissa cognitio, quam intensa, tu autem vis intensiorem salvere.

RESPON-

RESPONDEBIS. Quod opinans, evidentiū sit habiturus quod opinetur.

CONTRA. Quia: cognitiones illæ non versantur circa opinionem, tanquam circa objectum penetrando an illud sit opinio. Hinc evidentiā, non debet crescere circa opinionem tanquam objectum, saltem solam; sed crescere debet circa objectum opinionis. Restat ergo ut dicas, quod quando ex eodem motivo, & circa idem objectum, nunc clariū versor, referendum id esse, in conditionem ipsius actus, supra descriptam.

RATIO 3. est. Quia si ex pluribus cognitionibus remissis, conflaretur una intensior, id ideo fieret, quia etiam ex pluribus gradibus caloris remissis, fit unus intensior, sed hæc ratio non evincit, quia non est absurdum dicere, quod manca unus gradus, & expectet ut ita dicam productionem aliū gradus; est autem absurdū dicere, quod una cognitio daret, quousque adveniat alia, numero solo distincta, nulla item est ratio vel experientia, quæ dicat, fieri simul plures illas entitates cognitionum, cumque illæ cognitiones etiam plures, secum consistentes, possint facere cognoscentem, pluribus cognitionibus cognoscentem, & non intensius cognoscentem, quomodo dicitur reddi intensius cognoscentem. Et certè accessu unius, tunc intenditur aliud, quando duo communicare possunt subiecto aliquid, quod unum non communicat, & sic duo gradus caloris intendunt subiectum, quia unus non potest hoc communicare, quod communicat alius; hinc & ipsum subiectum recipiens calorem, si experientia sit capax, experitur de illa additione magis calere. Jam autem duæ cognitiones de eodem objecto, ex eodem motivo, parces item in omnibus, non videtur, quid communicent subiecto, & cur se non habeant ita, sicut non nisi plures posita cognitio, sine ulla intentione. Denique experimur quod interdum habeamus cognitionem valde debilem de objecto, repetimus cognitionem, æquæ manet debilitas, quamvis ratione habitus acquisiti, facilioremur ad illas habendas. Experimur rursus, interdum de eodem objecto, ex eodem motivo, immediatè postea cognitionem sequentem intensiorem, clariorem, evidentiorem esse. Quæro: cur repetitio illa, cognitionem pro prima parte casus non causaverit intensiorem? Quæro, immediatè post succedens, cognitio, quare est intensior? Apparebit autem huius cognitionis intensiorem non haberi præcedentibus, quia in priori parte casus, supponebantur esse plures cognitiones, & tamen nihil plus esse evidentiæ. Neque valet si id referas in id, quod posteriori cognitioni coexistant; unde enim de hac coexistentia?

DICES. Intensio, ex dictis contra Durandum, non fit per productionem excellentioris entitatis, corrupta imperfectiori, Ergo nec intensio

cognitionis stabit in indivisibili illius entitate.

RESPONDETUR. Intensionem esse duplicem. Unam formalem, & aliam æquivalentem. Formalis intensio fit additione gradus ad gradum. Æquivalens autem in indivisibili aliquo consistet. In intensione formali, est necesse ut præsupponantur plures gradus, id est, tu existentes. In intensione autem æquivalenti, supponitur non nisi una illa entitas. Ratio quia cum illa formalis intensio stet additione, & addi non dicitur quod non est, necessariò deponitur existentia illorum plurium graduum. Jam autem intensio æquivalens, cum stet solo uno actu, nõ exigit aliorum minus remissiorum coexistentiam. Directè autem ad argumentum dici potest. Durandi sententiam non tenere, ob rationes contra illum supra allatas; quæ non militant pro præsentia.

DIFFICULTAS IV.

De Intensionis termino.

Sicut duplex est terminus, Unus à quo, & Alius ad Quem; ita & in intensione terminus à Quo est parvitas, terminus ad quem est magnitudo. Quod attinet ad Terminum parvitatatis in intensione.

ASSERO 1. Intensionem rerum materialium, habere terminos parvitatatis, ultra quos naturaliter non potest exsistere.

RATIO: quia intensio materialis exigit subiectum materiale, subiectum materiale quantitatē, quantitas autem determinat sibi certum minimum, ut explicatum est in quantitate, infra quod minimum conservari non potest. Ergo nec naturaliter conservari poterit intensio materialis, quæ etiam exigit naturaliter subiectum extensum, & hoc appellari potest: terminus parvitatatis extrinsecus.

ASSERO 2. Posito quòd dari possit punctum materiale, dari etiam potest punctum qualitatis.

RATIO, quia non est major ratio, pro uno, quam pro alio.

ASSERO 3. Quamvis possit dari punctum qualitatis, non potest dari punctum seu indivisibile intensiois.

RATIO. Tum quia illud indivisibile intensiois, & esset indivisibile intensiois, ut supponitur, & nõ esset: quia intensio formalis ut supponitur, stat pluralitate partium: nulla autem pluralitas in indivisibili intensiois. Tum quia illud & esset intensum ut supponitur, & non esset intensum. Quia intensio formalis dicit augmentationem, additionem, & quo non posito, non esse illud Tale, magis Tale; jam autem indivisibile excludit ista: imò non apparet, quo tunc illud indivisibile intensiois, esset distinctum ab indivisibili qualitatis, quidquid enim adferetur destruet in indivisibili intensiois, rationem indivisibilis. Tum quia non est de ratione qualitatis esse intensam, aliàs non esset possibilis qualitas

† (E) 4 litas